

Verplicht verzekerd

In Nederland geldt contractsvrijheid: contractspartijen mogen zelf weten of zij een overeenkomst aangaan, en zo ja, met welke inhoud. Die contractsvrijheid is echter niet onbeperkt. De contractspartijen moeten zich bijvoorbeeld wel houden aan dwingendrechtelijke bepalingen van de wet. Minder vaak komt voor dat partijen worden gedwongen een overeenkomst aan te gaan. Ten aanzien van verzekeringen is dat soms het geval. Elke ingezetene van Nederland neemt in beginsel deel aan de volksverzekeringen en elke werknemer is in beginsel verzekerd op grond van de werknemersverzekeringen. Wie een auto rijdt heeft verplicht een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering. En sinds kort hebben we ook allemaal verplicht een zorgverzekering.

Op grond van twee recente arresten van de Hoge Raad moeten werkgevers zich sinds kort ook verzekeren tegen de gevolgen van schade die hun werknemers in bepaalde gevallen kan overkomen. Voor dergelijke schade is de werkgever in vergaande mate aansprakelijk. De werkgever is allereerst verplicht om er voor te zorgen dat hij al datgene doet wat nodig is om te voorkomen dat de werknemer in de uitoefening van zijn functie schade lijdt. Stelt en bewijst de werknemer dat hij schade heeft geleden als gevolg van het uitoefenen van zijn functie, dan moet de werkgever bewijzen dat hij aan deze zorgplicht heeft voldaan. Deze bewijslast is zwaar. Slaagt de werkgever niet in zijn bewijslast, dan is hij aansprakelijk voor de schade die de werknemer heeft geleden, tenzij hij bewijst dat de schade is ontstaan door opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer. Maar ook dat is weer een zware bewijslast. En zelfs als de werkgever hiermee de dans ontspringt, is hij nog niet van zijn aansprakelijkheid af. Werkgevers kunnen namelijk ook dan nog aansprakelijk zijn op grond van 'goed werkgeverschap'.

Over deze aansprakelijkheid ging het in twee gevallen waarbij de werknemer tijdens zijn werk een verkeersongeval overkwam. In het ene geval ging het om een taxichauffeur die op een spoorwegovergang in aanrijding kwam met een trein. In het tweede geval ging het om een werknemer die op de Duitse Autobahn werd aangereden door een andere auto, maar zijn schade slechts voor 75% vergoed zag omdat hij ten tijde van het ongeval geen veiligheidsgordel droeg. In beide gevallen stond vast dat de werkgever zijn zorgplicht voor veilige werkomstandigheden niet geschonden had, zodat de werkgever niet reeds om die reden aansprakelijk was voor de schade van de werknemer. De werknemers probeerden de stelling te betrekken dat de werkgever sowieso aansprakelijk is voor schade die de werknemer bij het verrichten van zijn werkzaamheden lijdt. Zo wilde de Hoge Raad echter niet gaan.

Wel overwoog de Hoge Raad dat de werkgever heeft te zorgen voor een verzekering van het risico dat de werknemer tijdens zijn werk als bestuurder van een motorvoertuig betrokken raakt bij een verkeersongeval. De Hoge Raad overweegt daarbij dat dergelijke verzekeringen voor iedereen beschikbaar zijn voor een aanvaardbare premie. Als de werkgever nalaat een

dergelijke verzekering te sluiten, is hij volgens de Hoge Raad reeds daarom aansprakelijk voor de schade die de werknemer lijdt als gevolg van een verkeersongeval indien hij bestuurder van het motorvoertuig was. Het niet zorgen voor een dergelijke dekking acht de Hoge Raad in strijd met goed werkgeverschap. Hoe ver de dekking moet gaan moet volgens de Hoge Raad in elk geval afzonderlijk worden bepaald.

De komende weken en maanden zullen verzekeringsmaatschappijen en assurantietussenpersonen u en uw cliënten bestoken met aanbiedingen voor ongevallenverzekering en/of schadeverzekeringen inzittenden. Het afsluiten van dergelijke verzekeringen lijkt in elk geval verstandig. Indien werknemers voor hun werk geen auto behoeven te rijden, zou een schadeverzekering inzittenden niet nodig zijn, maar het afsluiten van een ongevallenverzekering blijft ook dan natuurlijk verstandig. Eerder heeft de Hoge Raad uitgemaakt dat de werkgever niet aansprakelijk is voor schade ontstaan tijdens woon-werkverkeer, tenzij de werknemer krachtens een door de werkgever getroffen regeling collega's vervoert.

Overigens kan men zich afvragen of de aansprakelijkheid van de werkgever die niet zorg draagt voor een behoorlijke dekking niet verzekerd zou zijn op grond van de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering die de meeste bedrijven toch ook wel zullen hebben gesloten. Als dat nu al zo zou zijn, valt echter te vrezen dat verzekeringsmaatschappijen hun polisvoorwaarden op dat punt zullen aanpassen. Het zou immers vreemd zijn als de gevolgen van het niet voldoen aan de verplichting tot het sluiten van de ene verzekering gedekt zouden zijn onder een andere verzekering.

mr. J.P.M. van Zijl,
advocaat te Tilburg.